

Rødt Nytt

Avisa til Rødt Nr. 5 2023

Returadresse: Rødt, Storgata 33,
0184 Oslo

Fritt Palestina:

Ingen norske våpen til Israel!

Foto: Hosny Salih/Pixabay.

Rødts alternative statsbudsjett:

En rettferdig vei ut av forskjellskrisa

Foto: Inne Pedersen.

Forfatter Liv Bjørnhaug Johansen:
– **Kvinner kommer dårligst
ut i dagens helsesystem**

Foto: Marthe Haarstad.

Leder:

“Israels krig mot Gaza må bli et vannskille.” **Reidar Strisland,**
partisekretær i Rødt



Halve himmelen er vår:

“Det mangler politisk vilje til å gjøre noe med de voksende
matkøene.” **Mímir Kristjánsson,** stortingsrepresentant





Reidar Strisland
reidar@roedt.no
Partisekretær i Rødt

Vannskille

Leder

Bildene av Israels grusomme krigføring mot palestinerne på Gazastripen har opprørt de fleste av oss. Israels respons på Hamas' grusomme terroraksjoner 7. oktober er fullstendig hinsides alt som heter proporsjonalitet, og bidrar på ingen måte til framtidig fred. Det er nesten ikke til å fatte at Israel har drept mer enn 6000 barn på bare noen uker. Flere barn har mistet livet i Israels krig mot Gaza enn i alle andre væpnede konflikter i verden til sammen i år.

Regjeringa har gått lenger enn mange andre land i fordømmelsen av Israels krigshandlinger i Gaza. Statsminister Jonas Gahr Støre fordømmer israelske brudd på humanitærretten. Han har sagt klart ifra at krigføringen ikke er forholdsmessig. Også utenriksminister Espen Barth Eide har flere ganger uttrykt at grensen for en proporsjonal respons for lengst er overskredet. Norge var dessuten det eneste nordiske landet som stemte Norge for FN-resolusjonen om umiddelbar våpenhvile i Gaza. Dette fortjener regjeringa honnør for.

Likevel er regjeringa ikke villige til å ta grep for å legge press på Israel utover sterke ord. De vil ikke gå med på et forbud mot varer og tjenester fra områder som er okkupert i strid med folkeretten. De vil ikke regulere norsk våpeneksport for å hindre at norske våpen havner på israelernes hender. Og økonomiske sanksjoner mot Israel er fullstendig uaktuelt. Det er akkurat dette det politiske lederskapet i Israel regner med. De har mange tiårs erfaringer med fordømmelser fra det internasjonale samfunnet. De vet at det ikke får noen praktisk betydning.

At Israel i realiteten gjør som de vil er fortilende. Det er til å miste motet av. Men vi skal huske at Israels to viktigste allierte akkurat nå er maktesløshet og likegyldighet. Deres mektigste fiender er engasjement og solidaritet. Nettopp derfor er det så flott at krigen har utløst et engasjement i befolkninga som nesten mangler sidestykke i norsk historie. Nå må vi bruke dette engasjementet til å tvinge fram en ny kurs i norsk Midtøstenpolitikk.

Krigen i Gaza må bli et vannskille. Vi kan aldri akseptere at sjukehus beleires og settes ut av drift, at hjelpearbeidere og journalister drepes for fote eller at FN-skoler og flyktningleire blir bombemål. Det er langt over alle grenser for hva vi kan tåle. Nå krever vi at Israels forakt for krigens folkerett og deres årelange motvilje mot å følge pålegg fra FN og det internasjonale samfunnet får konsekvenser.

Rødt Nytt

Redaktør:
Brage Aronsen
brage@roedt.no

E-post:
roedt@roedt.no

Telefon: 22 98 90 50

Konto: 7874 05 56478

ISSN: 1504-7660 (avis)
1504-7679 (pdf)

Trykkeri: Nr1Trykk

Utgiver: Rødt
Storgata 33
0184 Oslo



Rødts alternative budsjett 2024:

En rettferdig vei ut av forskjellskrisa

Etterlyser krisepolitikk: Når prisene stiger må staten øke inntektene for de som har minst, mener Marie Sneve Martinussen. Foto: Ihne Pedersen.

Statsbudsjettet

Ingrid Andrea Holland ingrid@roedt.no

– Den økonomiske utryggheten har bitt seg fast i befolkningen, og de som sliter mest får det stadig verre. Derfor trenger vi en forskjellskrisepakke som øker inntektene, kutter i regningsbunken og tar tilbake kontrollen over prisene, sier Marie Sneve Martinussen.

Fredag 6. oktober la finansminister Trygve Slagsvold Vedum fram regjeringas forslag til statsbudsjett for 2024. Leder og finanspolitisk talsperson i Rødt, Marie Sneve Martinussen, er krass i kritikken av forslaget.

– Regjeringa later som om vi lever i vanlige tider og har lagt fram et relativt vanlig statsbudsjett. Problemet er bare at vi står i den største forskjellskrisa i hele min levetid. Halvparten av befolkningen har ikke økonomisk trygghet og over 100 000 norske husstander står i matkø. Dagens situasjon krever en krisepolitikk, men det er regjeringas forslag helt blottet for.

Som svar til regjeringa lanserte Rødt et alternativt statsbudsjett den 15. november. Budsjettet inneholder blant annet en omfattende forskjellskrisepakke for økonomisk omfordeling.

– Vårt fokus har vært å vise at vi ikke trenger å godta at forskjellene i Norge er så store at den ene halvdel ikke har trygghet og framtidstro, samtidig som noen veldig få på toppen tjener stort på økte priser. Det er mer enn nok rikdom i Norge til å gjøre noe med denne forskjellskrisa hvis politikerne vil.

Øke inntektene og kutte i regningsbunken

Hvordan vil Rødt løse forskjellskrisa?

– Det er jo ikke akkurat atomfysikk. Folk som har dårlig råd trenger mer penger, svarer Sneve Martinussen.

– I praksis betyr det at de som lever på de laveste ytelsene i velferdsstaten må få økte ytelser. Det gjelder folk som er minstepensjonister, de som lever på de laveste uføresatsene, arbeidsavklaringspenger og sosialstønad. Rødt foreslår derfor at vi øker disse minstepeltene med 12 000 kroner i året.

Sneve Martinussen understreker imidlertid at krisa vi nå står i er mer omfattende enn tidligere.

– Vi i Rødt lager jo et alternativt budsjett hvert år, og vi har måttet ta inn over oss at vi nå står i en forskjellskrise som er enda mer alvorlig enn første gang vi laget budsjett i 2017.

Hun trekker frem at de siste årene har vist at det også er stadig flere folk med helt vanlige inntekter som sliter med å få endene til å møtes.

– Vi på Stortinget kan ikke bestemme lønna til disse menneskene, men vi kan kutte i regningsbunken. Derfor foreslår vi at staten skal være en slags anti-inflasjonsdriver ved å kutte priser og regninger der vi kan. Det innebærer blant annet å kutte i moms, tannlegeregninger, prisene på kollektivtrafikk, egenandelene for helsetjenester, samt å innføre gratis skolemat.

Gratis skolemat og billigere helse

Helt nytt i årets alternative budsjett er at Rødt vil innføre gratis skolemat for alle elever på barne- og ungdomsskole.

– Det er et kindereg, sier Sneve Martinussen.

– Gratis skolemat kutter matutgifter for familien, og matprisene er noe av det som har økt mest det siste året. I tillegg bidrar det til bedre læring. Vi vet dessverre at det er barn og ungdom som ikke får med seg matpakke hjemmefra, og da lærer man dårligere. Og sist men ikke minst skaper det et godt sosialt miljø.

– Jeg har besøkt flere skoler som har testet skolematordninger og tilbakemeldingene fra lærere, rektorer og miljøarbeidere er unisont positive. Det har vært en skolematdebatt i Norge hvor det har framstått som om man trenger å bygge restaurantkjøkken og hyre inn franske kokker, men det er jo ikke nødvendig. Vi i Rødt har fått gjennomslag for gratis skolemat i Stavanger og på fylkesnivå i Viken, og der serveres det havregrynsgrøt, frukt, og brødmat.

– Vi ser at disse ordningene krever relativt lite og gir gode resultater.

En annen ting som er nytt i årets alternative budsjett er forslaget om å kutte egenandelen for medisiner med 1000 kr.

– Vi har lett med lys og lykt etter måter å kutte i regningsbunken for de som sliter mest. Vi vet at de som bruker mye penger på legetimer og medisiner ofte har dårlig råd. Derfor er det å kutte



i egenandelen målrettet både for å sikre at folk får den helsehjelpen de har behov for, og at de med dårlig råd og dårlig helse får litt mer å rutte med.

Økt skatt for finansnæringa og selskapsverskudd

Hvordan skal denne forskjellskrisepakka finansieres?

– Vårt forslag til budsjett bruker faktisk ikke noe mer oljepenger enn regjeringa sitt forslag. Dette er fordi det er mer enn nok penger i omløp blant de største selskapene, de med størst formue og de som tar ut størst aksjeutbytte. Det er de som har tjent på at prisene har økt, svarer Sneve Martinussen.

– For eksempel har bankene økt overskuddet sitt med over 30 prosent på ett år. Det er ikke fordi de har funnet på noe nytt, men fordi vi kunder ofte mister oversikten når rentene øker, og da har bankene sett sitt snitt til å presse opp sin egen profittmargin. Det mener vi regjeringa kan gjøre noe med, ved å øke skatten som finansnæringa betaler på sine overskudd.

– I tillegg er det sånn at formuene i Norge vokser enormt, og overskuddene i de største selskapene er store. Det er spesielt på strøm, husleie og mat at prisveksten har vært stor og hvor en del av gått til overskudd. Derfor mener vi at vi kan ha høyere skatt på selskapsverskudd.

Plan for utslippskutt og nødhjelp

Det alternative budsjettet inneholder også forslag som skal gjøre det mulig for Norge å nå klimamålene.

– Regjeringa har ikke levert en troverdig plan for hvordan vi skal nå våre klimamål. Derfor legger vi fram en plan hvor vi kutter utslipp på en rettferdig måte, slik at det blir billigere å velge miljøvennlig og de rikeste som har mest og forurensar mest også må bidra mest.

I budsjettforslaget opprettholder Rødt målet om å gi en prosent av brutto nasjonalinntekt til verdens fattigste som er rammet av krig, hungersnød og forverrede levekår.

– Vi må styrke støtten til folk som rammes av krig og okkupasjon, og ringvirkningene av disse. Både i våre nærområder og ellers i verden. Bistand øker ikke inflasjonen. Det er stort behov for støtte til gjenoppbyggingen av Gaza, som har blitt lagt i ruiner av Israels bomber, sier Sneve Martinussen.



Rødt vil:

Øke inntektene

- Øke velferdsstatens minsteytelser med 12 000 kroner neste år.
- Prisjustere barnetrygden og styrke den med 100 kroner per måned for barn over seks år.
- Øke fribeløpet for uføre til 1G slik at det skal lønne seg å jobbe, også for dem som går på trygd.

Kutte i regningsbunken

- Kutte egenandelstaket for helsetjenester med over 1 000 kroner, kutte i ikke møtt-gebyret og utvide gratis helsetjenester opp til 18 år.
- Innføre gratis skolemat i grunnskolen fra neste skoleår.
- Redusere billettprisene på kollektivtrafikk med 25 prosent.



Last ned Rødts alternative statsbudsjett for 2023 på rødt.no/budsjett2024

Rødt Norge rundt



Oslo:

Protesterer mot høy politikerlønn

Rødt Oslos Siavash Mobasherhi synes det er urettferdig at bystyrepolitikere skal ha millionlønn. Derfor gir han 5.000 kroner av lønna hver måned til Fattighuset, på toppen av partiskatten han betaler inn til partiet.

– Tusenvis må stå i matkø fordi fattigdomskrisa ikke har gått opp for regjeringa og folkevalgte i Oslo, sier Mobasherhi til Dagsavisen.



Bergen:

Blir vennskapsby med Hebron

Med knappst mulig flertall vedtok bystyret i Bergen 22. november at Bergen skal bli vennskapsby med Hebron på Vestbredden.

– Dette er utrolig viktig. Palestina trenger all den solidaritet og støtte de kan få, og nå stiller Bergen som menneskerettighetsby opp, sier forslagsstiller Mailiss Solheim-Åkerblom til Bergens Tidende.

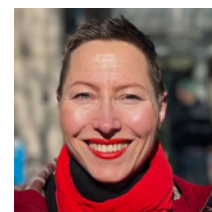


Trondheim:

Flagger for Palestina

Rødts forslag om å flagge for Palestina på den internasjonale dagen for solidaritet med palestinerne ble vedtatt med ni mot seks stemmer i Trondheim bystyre.

– Hamas' terroraksjon 7. oktober var direkte motbydelig. Den kan utelukkende fordømmes, uten forbehold. Det er både jeg og Rødt klinkende klar på. Men det betyr ikke at vi skal sitte i ro og se på den terrorbombinga av Gaza-stripa som foregår nå i en, som jeg oppfatter det, fullstendig uproporsjonal hevnaksjon, sier Roald Arentz til Adresseavisen.



Stavanger:

Trehus framfor hotell

To trehus står mot et hotellprosjekt med over 200 rom ved Kjelvevne, øst for Bybrua i Stavanger. Rødt inngår i flertallet som sier nei til hotellplanene.

– I tillegg til trehusene mener vi det er på tide å få en ny start på hele prosjektet. For å imøtekomme strengere klimakrav bør vi også se på om det er mulig å bevare en større del av eksisterende bygningsmasse, sier Sara Nustad Mauland til Stavanger Aftenblad.



Pølseser og politikk

Mímir Kristjánsson er forfatter og stortingsrepresentant for Rødt.

Redd jula for vanlige folk

Det er mørketid i Forskjells-Norge. Mer enn 100 000 husstander sliter med å få råd til alle måltider. Mange må velge mellom strøm, mat og bolig. Forskerne slår alarm om at vi er i ferd med å få «absolutt fattigdom». Og enda er det flere rentehevinger på vei.

Jula er ekstra vond for mange. 600 000 nordmenn sier at de gruer seg til jul fordi de har økonomiske bekymringer. Ifølge Frelsesarmeen vurderer 1 av 5 familier å avlyse hele eller deler av feiringa fordi de rett og slett ikke har råd.

Samtidig som det settes nye rekorder i juleshopping, sliter mange familier med å få råd til det mest nødvendige. Det er foreldre som begynner å grue seg i oktober fordi de ikke har råd til en skikkelig julefeiring for barna sine. Det er minstepensjonister og uføre som sitter ensomme hjemme på julaften og fryser fordi de ikke har råd til å betale regningene. Ikke minst fører de voksende fattigdomsproblemene også til en voksende psykisk uhelse i befolkningen.

Jeg skammer meg over å være politiker når jeg hører historier om fortvilte mennesker som ikke har råd til noe så grunnleggende som å feire jul. Denne fattigdommen er helt unødvendig i et land som vårt. Det mangler verken mat, penger eller strøm i Norge. Det mangler derimot på politisk vilje til å gjøre noe med de voksende matkøene.

Det er ikke bare i juletida folk sliter med å sette mat på bordet til seg selv og familiene sine. Kampen mot fattigdom må selvfølgelig føres året rundt. Men dette står ikke i motsetning til å sikre folk ekstra hjelp til å klare seg gjennom en dyr, mørk og kald julehøytid. Rødt fikk i fjor gjennomslag for at alle på sosialhjelp skulle få en ekstra tusenlapp i julebidrag, i tillegg til 1000 kroner ekstra per barn. I tillegg ønsker vi en julepakke til frivilligheten. Også dette fikk vi flertall for i fjor.

I år er det verre. Regjeringa har så langt avvist å hjelpe sosialhjelpsmottakerne, og vil ikke bidra med noen julepakke til matsentralene. Det henger ikke på greip, for fattigdomsproblemene våre er langt mer alvorlige nå enn de var i fjor.

Det er fullt mulig for regjeringa og stortingsflertallet å redde jula for vanlige folk. Men da må det tas målretta politiske grep for å sikre at de fattige får litt mer penger mellom hendene i desember. Og helst bør pengene komme på konto litt før lille julaften.

Kampen om framtidens pensjoner står nå

Vil heve pensjonsalderen: Arbeidsminister Tonje Brenna (Ap). Foto: Arbeiderpartiet/CC BY-ND 2.0.

Pensjon

Brage Aronsen brage@roedt.no

Regjeringa vil heve pensjonsalderen. Forslaget har et tydelig klassestempel, mener Jorunn Folkvord i Pensjon for alle.

Arbeidsminister Tonje Brenna (Ap) vil heve pensjonsalderen. Dette mener regjeringa skal skje gradvis. Økningen skal begynne med dem som er født i 1964, og resultatet blir for eksempel at de som er født i 1980 ikke får rett til å gå av med pensjon før de er 69 år. Dagens pensjonsalder er 67 år. En av de som reagerer på forslaget er Jorunn Folkvord, leder av Pensjon for alle – fagbevegelses pensjonsnettverk, som også sitter i Oslo bystyre for Rødt.

– De som taper på dette er folk med lav lønn og jobber som sliter på helse. For hvert år vil flere tape fordi kravene til å øke antall år i arbeid øker. De uføre er blant dem som taper aller mest, selv om regjeringa kommer med forslag til noen ørsmå forbedringer for denne gruppa, sier Folkvord.

Regjeringa hevder at pensjonsalderen må opp fordi dagens system ikke er bærekraftig?

– De har helt rett i at dagens pensjonssystem ikke er bærekraftig. Pensjonsreformen har gitt oss et pensjonssystem som krever at alle må jobbe lenger enn til 67 år for å ikke få dårligere pensjon enn før. Dette kravet mangler helt rot i virkeligheten.

– I 2012, året etter at pensjonsreformen ble innført, var den gjennomsnittlige avgangsalderen 62,8 år. Og dette var beregnet ut fra de som fortsatt stod i jobb som femtiåringer. Reformen ber ikke folk jobbe «noen måneder lenger enn før», den krever at folk jobber mer enn fem år lenger enn før. Det er ikke bærekraftig å tvinge folk til å velge mellom en alderdom i fattigdom eller å jobbe helse av seg.

Ap må velge side

Arbeidsminister Brenna har signalisert at hun ønsker seg bred enighet om et nytt pensjonssystem i Stortinget. Det vil kreve en helt annen innretning, sier stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson.

– Det er usosialt og urettferdig å øke pensjonsalderen. Jeg hadde håpet at en statsråd fra Arbeiderpartiet forstod at arbeidsfolk i tunge yrker ikke kan stå lenger i jobb bare fordi leger og advokater i snitt lever lenger, sier Kristjánsson.

– Her må Ap velge om de vil forhandle med høyresida eller venstresida. Vi kan ikke akseptere at aldersgrensene skal økes automatisk slik Brenna og pensjonsutvalget går inn for. Stortinget kan ikke gi fra seg myndighet over et så sentralt politisk spørsmål som pensjonsalderen, sier han.



Leder i Pensjon for alle: Jorunn Folkvord. Foto: Udanningsforbundet.



Stortingsrepresentant: Mímir Kristjánsson. Foto: Ihne Pedersen.

– Rødt har vært en viktig stemme mot pensjonsreformen og SV har blitt flinkere til å vise hvordan reformen har skapt problemer. Nå er det viktig at vi klarer å samle flest mulig til å si tydelig fra at et pensjonsforlik som bygger på at det store flertallet vil få mye lavere pensjon enn tidligere må stoppes. Heving av pensjonsalderen er et uakseptabelt krav, sier Folkvord.

Lavlønte rammes hardest

LO-nestleder Steinar Krogstad har etterlyst en løsning for «sliterne» som står i fysisk tunge yrker. Men er dette forbeholdet nok?

– Det holder ikke. Å heve pensjonsalderen er og blir feil. Ulike jobber gir ulik belastning og folk har ulike sykehistorier og ulik helse. Det er ingen grunn til at de som allerede har problemer med helse også skal straffes med høyere pensjonsalder, sier Folkvord.

– Det er også viktig å forstå at denne hevinga av pensjonsalderen utelukkende vil ramme dem som har de lave inntektene. De som har høy inntekt vil uansett klare å tjene opp nok pensjon til å gå av før hvis de vil. De som ikke har tjent opp nok til minste pensjonsnivå er dem som vil tvinges til å ofre helse for å jobbe videre etter 67 år. Denne pensjonspolitikken har et tydelig klassestempel, og det er ikke arbeiderklassen som går ut av dette som vinnere.



– Groteskt at norske våpen kan bli brukt i krigsforbrytelser i Gaza

Gaza: Israel har sluppet flere bomber over Gaza enn USA slapp over hele Afghanistan på et helt år under Afghanistan-krigen. Foto: Wafa/CC BY-SA 3.0.

Palestina

Brage Aronsen brage@roedt.no

Norsk rakettdrivstoff brukes i Hellfire-missilene Israel bomber Gaza med. Redd Barna krever endringer av reglene for norsk våpeneksport, og får støtte av Rødt på Stortinget.

Norske eksportregler forbyr salg av våpen og våpenkomponenter til Israel. Likevel har norsk presse ved gjentatte anledninger dokumentert at norske våpen havner på israelernes hender. Norskprodusert rakettdrivstoff fra Chemring Nobel brukes i Hellfire-missilene som Israel bruker i bombingene av Gaza. Israelerne har også nylig bestilt 3000 rakettkastere produsert av Nammo, som den norske stat eier 75 prosent av, og har så langt fått levert 1800 av dem.

– Dette skjer fordi Norge selger våpen til NATO-landet USA, som igjen er Israels viktigste leverandør av våpen og militært utstyr. Den norske stat har også våpenfabrikker i USA, som sender våpen til Israel etter amerikansk instruks og regelverk, forklarer Stine Westrum. Hun er vararepresentant for Rødt på Stortinget og fungerende utenrikspolitisk talsperson.

– Disse bevisste hullene i eksportregelverket gjør at land Norge offisielt ikke selger våpen til, likevel ganske enkelt kan skaffe seg norsk våpenteknologi. Dette tjener Norge gode penger på.

Må endre reglene for våpeneksport

En rekke organisasjoner, deriblant Norsk Folkehjelp, LO, Changemaker og Redd Barna krever at Norge innfører krav om sluttbrukerklæring til land vi selger våpen til, slik at det skal være mulig å kontrollere hvor våpnene ender opp.

– Vi er svært bekymret for at våpen fra norske produsenter brukes i Gaza, sier Gina Ekholt, seniorrådgiver i Redd Barna.

– Vårt krav har alltid vært at vi skal be om sluttbrukerklæring med en såkalt reeksportklausul, også fra våre allierte. Det vil styrke Norges evne til å bestemme hvem som skal være de endelige mottakerne av norsk våpeneksport, og vi kan være tryggere på at norske våpen ikke bidrar til krigsforbrytelser, sier Ekholt.

– Som påpekt av norske myndigheter har Israel begått flere brudd på internasjonal humanitær rett i deres krigføring i Gaza, og flere medier har skrevet om videreeksport av norske våpen fra USA, og direkte eksport til Israel fra norske anlegg i USA. Det er derfor en reell risiko for at norske våpen kan bli involvert i brudd på krigens regler og brukes i krigsforbrytelser. Dette håper vi ikke er tilfelle, men om det er det krever det både en stor

opprydning i det norske eksportkontrollregelverket og en tydeliggjøring av hvilket ansvar norske selskaper har for å hindre at deres virksomhet, også i utlandet, bidrar til brudd på humanitærretten.

– Norske myndigheter kan ikke lenger smykke seg med å kalle det for «verdens beste regelverk» hvis det faktisk viser seg at vi direkte og indirekte forsyner Israel med norske våpen, mens de begår krigsforbrytelser på Gaza. Nå forventer vi å se at de norske våpenselskapene Nammo og Kongsberggruppen forholder seg til Eierskapsmeldingen på en ryddig måte, foretar aktsomhetsvurderinger, som vi regner med at resulterer i en stans av eksporten fra anleggene deres i USA hvis det avdekkes at de har vært brukt i Israels krigføring på Gaza.

Redd Barna er også opptatt av å fastslå at både norske selskaper og staten som hovedeier i blant annet Nammo har et selvstendig ansvar i å sikre at deres virksomhet også i utlandet ikke bidrar til brudd på internasjonal humanitærrett.

– Som næringsministeren har påpekt i Stortinget går dette ansvaret lengre enn det som følger av det enkelte lands eksportkontrollregelverk.

– Vi håper at denne krigen blir et endelig sluttpunkt for et regelverk som har tillatt indirekte salg av norske våpen til land vi ikke vil selge til, via USA, sier Ekholt.

Vil presse Israel til å avslutte krigen

Westrum forteller at Rødt på Stortinget har foreslått en omfattende pakke med straffetiltak ment for å presse det israelske lederskapet til å respektere folkeretten og humanitærretten. I pakken foreslår partiet også å tette smutthullene i reglene for norsk våpeneksport, slik Rødt gjentatte ganger har gjort i Stortingets behandling av den årlige Eksportkontrollmeldingen.

– Vi kan ikke leve med risikoen for at norske våpen kan bli brukt i krigsforbrytelser mot palestinerne. Derfor foreslår vi å pålegge regjeringa å sikre at norske statlig eide våpenprodusenter og deres datterselskaper med fabrikker utenfor Norge ikke selger våpen, våpenkomponenter eller annet militært utstyr direkte eller indirekte til Israel. Vi foreslår også en internasjonal toveis våpenembargo mot Israel, sier Westrum.

Hun viser til at utenriksminister Espen Barth Eide (Ap) har advart om at vestlige land vil framstå som hyklerske hvis det danner seg et inntrykk av at Israel slipper unna med handlinger som Russland straffes for, og at det kan undergrave Vestens troverdighet i særlig Afrika og Midtøsten.

– Krigshandlingene vi har vært vitne til de siste månedene mangler sidestykke i moderne historie. Israel har til nå sluppet flere bomber over dette området enn USA slapp over hele Afghanistan på et helt år under Afghanistan-krigen. Israel har bombet boliger, flyktningleirer, skoler, sykehus og moskeer.



Rødt-politiker: Stine Westrum. Foto: Ihne Pedersen.



Seniorrådgiver i Redd Barna: Gina Ekholt. Foto: Pressefoto.

Over 100 FN-ansatte er drept, det klart høyeste antall FN-ansatte som er drept i krig noensinne.

– Det haster med å presse Israel til å varig avslutte krigen mot den palestinske befolkningen. Norge har både en mulighet og en forpliktelse til å bidra til dette, sier Westrum.

Krever varig våpenhvile

Forslaget om våpenstopp til Israel blir behandlet av Stortinget etter jul. Før den tid håper Redd Barna at en varig våpenhvile kommer på plass. Organisasjonen har signert det internasjonale oppropet Ceasefire Now, som til nå har samlet i overkant av en million signaturer.

– Vi støtter selvfølgelig det kravet fullt ut, og er glade for at Norge har vært så tydelige her. Det aller viktigste nå er at våpenhvilen blir varig. Grensene må åpne, sånn at livsviktig nødhjelp kan komme inn, sier Ekholt.

– Hvert tiende minutt dør et barn i Gaza. Over 14 000 mennesker har mistet livet, hvorav over 6 000 er barn. I tillegg er minst åtte tusen barn rapportert skadet i Gaza. Barna mangler vann, mat og medisiner. De får ikke den helsehjelpen de trenger og får ikke gått på skole. Barna ser ting ingen barneøyne skal være vitne til, og er uskyldige ofre for de voksnes krigføring. Situasjonen er helt forferdelig. Dette skjer på vår vakt. I 2023.

Rødt Nyttts julegavetips for d



JONAS BALS: VÅRE KAMPER – MOT RASISME OG FASCISME 1865-1940

RES PUBLICA, 2023

Fascismen er tilbake som en politisk kraft, men det er også antifascismen. Hva var og hva er fascisme? Og hvordan kan den best bekjempes?

Forfatter Jonas Bals skriver om fascismens og rasismens røtter. Han skildrer kolonialismen, den amerikanske borgerkrigen og Ku Klux Klan, før han retter blikket mot Italia, Russland, Tyskland, Spania og Norge. Vi møter de unge arbeiderne som organiserte motstanden og som jaget fascistene vekk fra norske bygater, ledet av blant andre Einar Gerhardsen. Arbeiderbevegelsen utviklet i 1920- og 30-årene også en krisepolitikk for å demme opp for den sosiale nøden, og sammen med borgerlige antifascister styrket de oppslutningen om demokratiet. I 1936 dro mange nordmenn for å slåss mot fascismen i den spanske borgerkrigen. Da Hitler, Mussolini og Franco vant, ble det åpenbart at en ny verdenskrig var uunngåelig – og 9. april 1940 ble Norge okkupert av nazister.

Våre kamper er et nytt storverk av Jonas Bals, som gjør historien levende og relevant i en tid der fascismen igjen er på frammarsj.

Kjøp på respublica.no



BOYE ULLMANN:

HÅNDBOK FOR TILLITSVALGTE

HÅNDSLAG, 2023

Boye Ullmann er faglig sekretær i Rødt, og har vært en fremtredende tillitsvalgt i Fellesforbundet i en årrekke. Nå har han laget en håndbok i ordets rette forstand. Håndboka tar for seg det mest grunnleggende du må vite som tillitsvalgt: Hva skjer når vi har startet en klubb? Eller: Hva er forskjellen på drøftinger og forhandlinger? Til sist går Ullmanns bok også inn i noen sentrale temaer fagbevegelsen kjemper for, som kampen for faste ansettelser og kampen mot sosial dumping. *Håndbok for tillitsvalgte* bør bli obligatorisk lesning for både ferske fagorganiserte og veteraner i arbeiderbevegelsen.

Kjøp på haandslagforlag.no



SLITENELITEN: NEI TE DA SOM PLATESELSKAPET NO. 13,

Sekstetten Sliteneliten tok bygd debutalbum i 2021. Nå er bandet tilbake med albumet *som e bedre*. Slitenelitens vågale lyd har gitt dem et unikt, melodisk og energisk 1. mai-tog, med paroler som «nei arbeidsdag». Men selv om *Me ka* er et nytt album, byr Slitenelitens tekstinneviser Her finnes også genuine skildringer. Bandet har den samme evnen til å skildre det er å skulle greie seg som ung

Kjøp på plateselskapet.no



PÅ STENGRUNN: FEMTI SANGER GJENNOM FEMTI ÅR

HÅNDSLAG, 2023

En av årsakene til arbeiderdikteren Rudolf Nilsens tilsynelatende u dødelighet er visegruppen På stengrunn sine tonesettinger av diktene hans. I 50 år har Rudolf Nilsen vært deres trofaste tekstforfatter. I jubileumsboka *Femti sanger gjennom femti år* har gruppa samlet du tekst og noter til 50 sanger – samtlige Rudolf Nilsen-dikt som På stengrunn har laget melodier til. Felles for dem alle er deres slående aktualitet og helstøpte, lyriske kvalitet. Har du en aspirerende gitarist eller visesanger i familien? Da er denne sangboka en sikker vinner. Boka er gjennomillustrert av Lillebjørn Nilsen.

Kjøp på haandslagforlag.no

eg som liker harde pakker

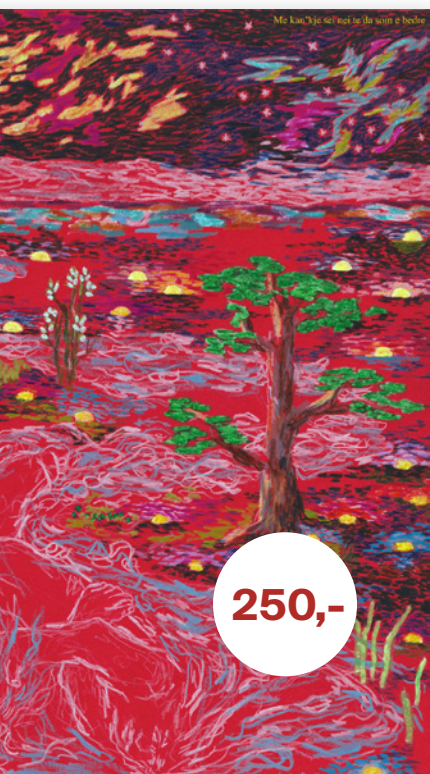


ODD KARSTEN TVEIT: PALESTINA – ISRAELS RAN, VÅRT SVIK

KAGGE, 2023

Er du blant dem som ønsker deg en grundig introduksjon til Midtøsten-spørsmålet? Da er boka til mangeårig Midtøsten-korrespondent Odd Karsten Tveit et bra sted å starte! Her fortelles historien om Palestina fra den store fordrivelsen i forbindelse med opprettelsen av Israel i 1948 og fram til i dag. Boka byr på ny kunnskap og avslørende beretninger om Israels okkupasjon og kolonisering av Palestina. Den er delt i åtte historiske epoker, der de første fire tar oss fram til krigen i Gaza i 2009, mens de siste fire er viet perioden 2009-2023. Mer enn det som har vært mulig for han tidligere, tar Tveit i denne boka stilling for palestinerne, mot okkupasjonsmakta.

Kjøp på kagge.no



ME KAN'KJE SEI NEI TE DA SOM E BEDRE

2023

og by med storm med sitt nå utsolgte selvtitulerte tilbake med oppfølgeren, *Me kan'kje sei nei te da som e bedre*. Albumet er en sjangerblanding og dyrking av annerledesheten og originalt sound. Albumet er som et musikalsk «ja til sekstimers gruvedumping i fjordene» og «ja til sekstimers an'kje sei nei te da som e bedre er et politisk al-ers på mye mer enn proklamatoriske kampsanger. ger av eksistensiell angst, tro og tvil. Få norske ta pulsen på sin egen samtid og skildre hvordan g voksen i krisenes tidsalder.

13.no



LIV BJØRNHAUG JOHANSEN: DIAGNOSE: KVINNE

MANIFEST, 2023

Liv Bjørnhaug Johansen er sykepleier og jobber som politisk rådgiver for Rødt på Stortinget. Tidligere i år kom hun med boka *Diagnose: kvinne – Hvordan kvinnehelse havnet i medisins blindsoner*. I møte med flere kvinner tegner hun opp et kritisk og innsiktsfullt bilde av kvinnehelsas status i norsk helsevesen. Hvorfor er det så mye ved kvinnekroppen vi ikke vet noe om? Hva er grunnen til at kunnskapshullene ikke blir tettet? Og hva kan gjøres for at kvinner ikke lenger skal havne i helsevesenets blindsoner?

Kjøp på manifest.no



MARK FISHER: DEN KAPITALISTISKE REALISMEN

H//O//F, 2023

Selv om mange mener kapitalismen er urettferdig, anses den likevel ofte som uten realistiske alternativer. Margaret Thatchers mantra «there is no alternative» blir oppfattet som en naturlov, selv blant folk på venstresida. Gjennom analyser av populærkulturen viser Fisher hvordan denne tilstanden kommer til uttrykk. Ved å mobilisere ideer fra kritiske teoretikere som Slavoj Žižek, Wendy Brown og Gilles Deleuze setter boka søkelys på virkningene av det å leve under den nyliberale kapitalismen for enkeltindividet så vel som for samfunnet som helhet. I en kultur som har gitt opp muligheten for at framtida kan styres etter en annen kurs, tvinges vi alle inn i konkurranse med oss selv og andre. Fishers bok er et vitalt og spennende innlegg i debatten om hvorfor det er lettere å forestille seg verdens undergang enn kapitalismens undergang.

Kjøp på audiaturbok.no

Verdens største fengsel

Visste du at Gaza har vært under blokade siden 2007? Rundt 2,4 millioner mennesker lever sperret inne i et område på størrelse med Mjøsa. Fordi Israel kontrollerer både kystlinja og luftrommet, og bestemmer hvem og hva som kommer inn og ut, regnes Gaza som okkupert av Israel. Ifølge John Peder Egenæs i Amnesty International Norge forhindrer Israel både FN, Den internasjonale straffedomstolen og organisasjoner som Amnesty fra å reise inn i Gaza for å dokumentere hva som skjer.

Kilde: Store norske leksikon, FN-sambandet, Nettavisen

Seks ting du må vite om Gaza

Barna rammes aller hardest



Når Rødt Nytt går i trykken er dødstallet helsemyndighetene i Gaza oppgir 14 000. Minst 6 000 av de drepte er barn. Det betyr at flere barn har mistet livet i Israels krig mot Gaza enn i alle andre væpnede konflikter i verden til sammen i år. Den britisk-palestinske legen Ghassan Abu Sitta, som jobbet på Shifa-sykehuset fram til sykehuset kollapset, anslår at det er minst 900 barn med amputerte lemmer i Gaza.

Kilde: VG



Pressefriheten under angrep

Til sammen er 50 journalister drept i krigen siden 7. oktober, ifølge Committee to Protect Journalists (CPJ). Det er det høyeste antallet drepte journalister i noen krig siden CPJ begynte å føre oversikt for 30 år siden. 21. november hadde CPJ registrert 45 drepte palestinske journalister, fire israelske og én libanesisk. 11 journalister er meldt skadet, tre savnet og 18 arrestert. Reportere uten grenser (RSF) har beskrevet det som den blodigste starten på en krig for journalister i det 21. århundre.

Kilde: NRK, journalisten.no



Israel bruker ulovlige våpen mot palestinerne

Human Rights Watch hevder at Israel bruker hvitt fosfor i Gaza. Hvitt fosfor er svært giftig og forbudt å bruke i sivile områder. Hvitt fosfor brenner seg gjennom bygninger, og de som blir rammet får forferdelige brannskader. I 1980 forbød Våpenkonvensjonen bruk av slike brannvåpen mot sivile. Både Washington Post og Human Rights Watch hevder imidlertid de har fått verifisert videoer som viser bruk av hvitt fosfor over Gaza. Den britisk-palestinske legen Ghassan Abu Sitta forteller til VG at han så mange pasienter med brannskader fra hvitt fosfor ved Shifa-sykehuset før kollapsen.

Kilde: VG, NRK



Rekordhøye sivile tap

Det er vanskelig å vite sikkert hvor høye de sivile tapene i Gaza er, men de mest konservative anslagene ligger på minst 10 000 drepte. Det betyr at i løpet av to måneders krig mot Gaza har Israel drept flere sivile enn USA gjorde i løpet av 20 års krig i Afghanistan. Israelerne bruker bomber fire ganger kraftigere enn det amerikanerne bruker i befolkede områder. Ikke siden Vietnamkrigen har verden sett tilsvarende bombeangrep mot en sivilbefolkning.

Kilde: NTB, New York Times.

Norske våpen brukes mot palestinerne i Gaza

Norsk regelverk forbyr direkte våpensalg til Israel, men tillater eksport av komponenter til NATO-landet USA. USA er Israels største våpenleverandør, og det er dokumentert at Israel bruker norsk rakettdrivstoff fra Chemring Nobel i sine Hellfire-missiler. Også andre norske bedrifter produserer våpen som ender opp i Israel. Det betyr at norsk våpenindustri kan ha medvirket til brudd på folkeretten og krigsforbrytelser i Gaza.

Kilde: VG, Dagbladet, Klassekampen



Illustrasjoner: Erik M. Mamen



Forfatter: Sykdommer som i hovedsak rammer kvinner er svært understudert, mener forfatter Liv Bjørnhaug Johansen.
Illustrasjonsfoto: Stephen Andrews/Unsplash.

Helse

Ingrid Andrea Holland ingrid@roedt.no

– Kvinner kommer dårligst ut i dagens helsesystem. Kvinnesykdommer forskes ikke nok på, og mange kvinner opplever å ikke bli trodd i møte med helsevesenet, sier Liv Bjørnhaug Johansen.

Bjørnhaug Johansen er utdannet sykepleier, jobber som politisk rådgiver for Rødt på Stortinget, og er aktuell med boka *Diagnose: Kvinne* på forlaget Manifest. I boka tegner hun opp et kritisk bilde av kvinnehelsas status i norsk helsevesen.

Kvinnehelse i medisinsens blindsoner

Du kaller kvinnehelse for medisinsens blindsoner. Hva mener du med det?

– Jo, det er sånn at utgangspunktet for det medisinske fagfeltet er at man har forsket på menn, for så å anta at funnene er overførbare til kvinner. Historisk har det vært ulike årsaker til dette, for eksempel at det ble ansett upassende å dissekere kvinnekropper, eller at det var dårlig tilgang på kvinnekropper. Man brukte gjerne henrettede kropper til anatomiske undersøkelser, og dette var som oftest menn. Resultatet er at anatomisk kunnskap som senere medisin er basert på tar utgangspunkt i mannekroppen.

Bjørnhaug Johansen forteller at praksisen fremdeles er gjeldende i dag og at kvinner er svært underrepresentert i medisinsk forskning.

– Det forskes fortsatt i hovedsak på menn, rett og slett fordi det er enklere. Mange variabler skal undersøkes og da er det kompliserende at kvinner menstruerer og har sykluser som påvirker kroppens systemer. I tillegg kan kvinner bli gravide som både kan være en risiko i medisinske forsøk og som endrer mange parametere. Dette betyr at diagnosekriterier og standarddoseringer for medisiner er basert på hvordan mannekroppen reagerer.

– Konsekvensen er at vi vet altfor lite om hvordan kvinner reagerer på sykdom. I tillegg er sykdommer som i hovedsak rammer kvinner svært understudert. Mannen er malen og kvinnen er «den andre» i medisinen.

Skeivhet i kunnskap

I nyere tid har det blitt gjennomført studier som viser at forskjellen mellom kvinner og menns kropper er mye større enn tidligere antatt.

– Kvinner har to x-kromosomer, mens menn har x og y. Forskning har vist at det ekstra «beinet» hos kvinners x-kromosom koder veldig mye av immunsystemet. Kvinner har med andre ord

helt andre immunresponser på sykdom, forteller Bjørnhaug Johansen.

Hun forklarer videre at kvinner oftere har flere sykdommer samtidig, og at mange sykdommer henger sammen med kvinnens hormonsystem, eksempelvis fibromyalgi, endometriose og lipødem.

– Dette er sykdommer som vi ser at utløses i forbindelse med eksempelvis pubertet og overgangsalderen, men vi vet lite om hvorfor de oppstår og hva vi kan gjøre med det. Det er rett og slett en stor skjevhet i kunnskap om kvinners helse.

I boka har Bjørnhaug Johansen intervjuet flere kvinner som har opplevd å bli dårlig behandlet i møte med helsevesenet, og hun forteller at dette konsekvensen av de store kunnskapshullene knyttet til kvinnehelse.

– Det man ser gjennomgående, både i mine intervjuer og i forskningen, er at kvinner som kommer med sykdommer legene ikke klarer å identifisere fordi kunnskapsgrunnlaget er skeivt, blir mistrodd. Veldig mange opplever at plagene de tar kontakt for å få hjelp med blir bagatellisert.

– Eksempelvis blir kvinner med endometriose fortalt at det er helt vanlig å ha mensmerter. Men dette er kvinner som kaster opp, besvimer og ligger to dager på badetromsgulvet. Symptomer som legene ikke gjenkjenner blir ikke tatt på alvor.

Bjørnhaug Johansen understreker at kampen for å bli trodd er en vanlig tilleggsbelastning for mange kvinner. Hun forteller at kvinner oftere settes på beroligende fremfor smertestillende, og at hun stadig hører om kvinner som gjentatte ganger sendes hjem fra legevakten fordi systemet ikke gjenkjenner sykdomsbildet.

Kvinnesykdom har lav status

Noe av grunnen til at kvinner kommer dårligst ut i møte med helsevesenet kan forklares med at typiske kvinnesykdommer har lavere status i medisinske forskningsmiljøer, ifølge Bjørnhaug Johansen.

– De hotteste sykdommene å forske på er gjerne akutte tilstander som lar seg operere, som hjernesvulst eller hjertesykdommer. Mens kroniske sykdommer det er vanskelig å «fikse» har lavest status og er minst populære å forske på. Mange kvinnesykdommer faller innenfor denne kategorien. Selv ved sykdommer som er relativt vanlige, er metodene man bruker veldig primitive fordi det ikke forskes på. For eksempel har 1 av 10 kvinner endometriose, men man må skjære opp magen for å kunne stille en diagnose.

Bjørnhaug Johansen mener at kroniske og kvinnersykdommers lave status fører til en selvforsterkende negativ effekt.

– Hvis du har sykdom som er lite forsket på, så blir forskningen også av dårligere kvalitet fordi diagnosekriteriene og beskrivelsene er upresise, og da begynner forskningen å sprike. Når det i tillegg finnes lite behandling og interesse for

Ute nå: *Diagnose: Kvinne - Hvordan kvinnehelse havnet i medisinsens blindsoner.*



Forfatter: Liv Bjørnhaug Johansen er politisk rådgiver for Rødt på Stortinget. Foto: Marthe Haarstad.

sykdommen er det vanskelig å få forskningsmidler. Mange kvinnesykdommer har heller ingen plass i helsesystemet.

Kvinner faller mellom stoler i dagens system

– I dag har vi et sykehussystem som belønner å gjennomføre behandling og bli kvitt pasienten så fort som mulig. De som ikke passer noe sted blir sendt tilbake. Dette gjør at mange kvinner faller mellom stoler når de kommer med symptomer som ikke gjenkjennes. Systemet er rigget for at du ikke skal være et øyeblikk lenger enn det du skal på en avdeling, heller enn å samhandle på tvers for å få deg i mål. Bjørnhaug Johansen mener at kvinner og kronikere derfor har blitt de store taperne av New Public Management-måten å organisere helsesektoren på.

Hva kan gjøres for å styrke kvinnehelsen?

– Jeg er ikke så veldig optimistisk på kvinnehelsas vegne. Politikerne sier det samme som de gjorde for 24 år siden, sier Bjørnhaug Johansen. Hun viser til at det i 1999 kom en utredning om kvinnehelse som fant akkurat det samme som årets utredning om samme tema.

– Da som nå det ble det laget en kvinnehelsestrategi, men ingenting har endret seg. Jeg tror det som må til er å stille konkrete krav til at medisiner som markedsføres i Norge skal være testet både på kvinner og menn, slik at vi vet at disse også er trygge for kvinner. Og det må stilles krav til at de som lager behandlingslinjene i helsetjenesten skal undersøke om oppleggene passer like godt for kvinner som for menn. Det kan også stilles krav til at helseutdanningsløpene skal inneholde undervisning om kjønnsforskjeller i diagnostisering, behandling og medisinering. Per i dag finnes det faktisk ingen slike krav.



Trenger støtte: Matsentralene mangler penger og ressurser. Foto: Ihne Pedersen.

Matsentralene slår alarm

Behovet for mathjelp i Norge via matsentralene har økt med 100 prosent det siste året. Tilgangen på overskuddsmat har også økt noe, men ikke i nærheten av nok til å dekke behovet. Stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson tordner over situasjonen med stadig større køer av folk som trenger mathjelp. Det skriver TV2.

– Dette er «kode rød» for velferdsstaten. At ikke mine kolleger på Stortinget og i regjeringen forstår det, er et mysterium. Vi har en grotesk forskjellskrise, med overflod og luksus på en side, og nød og knapphet på den andre, sier Kristjánsson til TV2.

Han retter også en pekefinger mot matvarebransjen.

– At det kastes så mye brukbar mat er grotesk, og det kan de ikke stå inne for, sier stortingspolitikeren.

Han reagerer også på at matsentralene, som i stor grad driftes av frivillige organisasjoner, ikke får mer statlig hjelp.

– Å sikre folk i Norge mat er jo ikke de frivilliges ansvar, men nå er det faktisk slik det er blitt. Da bør de få de få millionene de trenger for å drifte og hjelpe. Dette er småpenger i den store sammenhengen, sier Kristjánsson til TV2.



I streik: Tesla-ansatte i Sverige. Foto: Jessica Gow/TT

Streiker mot Tesla

Teslas ansatte i Sverige har vært i streik siden 27. oktober. Fagforbundet IF Metall krever at Tesla skal tegne kollektivavtale, men det vil ikke den amerikanske bilprodusenten å gå med på. Ved Teslas verksted i Malmö er det nå hentet inn streikebrytere for å undergrave effekten av streiken.

– De er tydelige på at det ikke blir noen avtale, sier Veli-Pekka Säikkälä i IF Metall til Nyhetsbyrået TT.

Svenske havnearbeidere har stilt opp gjennom å nekte lasting og lossing av Teslaer.

– Ingen havnearbeider i Sverige kommer til å røre en Tesla, sier sentralombudsmann i Transport Anders Gustafsson til Nyhetsbyrået TT.

Forbundsleder Jørn Eggum i Fellesforbundet er klar på at de vil støtte svenskene gjennom å nekte lossing av Teslaer til Sverige i norske havner.

– Vi skal blokkere svenske Teslaer fra å komme til Norge. Norge skal ikke være et transittland for at Tesla skal komme seg unna med streikebryteri, sier Eggum til NRK.



Truer reindriften: Det planlagte vindkraftanlegget i Lebesby. Illustrasjonsfoto: Sebastien Van de Walle/Unsplash.

Frykter nye menneskerettighetsbrudd i Finnmark

– Planene om Dávvi vindkraftverk i Finnmark må legges døde. Vi kan ikke risikere en ny Fosen-sak der staten bidrar til brudd på menneskerettighetene, sier Sofie Marhaug, energipolitisk talsperson i Rødt.

Det finskeide selskapet Grenseland DA har planer om å bygge rundt 170 vindturbiner i Lebesby kommune i Finnmark. Ifølge NRK kan vindkraftanlegget være en viktig brikke i regjeringas plan om å elektrifisere gassanlegget på Melkøya. Men Finnmarkseiendommen, som er grunneier, har gitt prosjektet tomme ned. Finnmarkseiendommen (FeFo) er et norsk særlovorgan som eier og forvalter grunn og naturressurser i Finnmark.

– Vi frykter en situasjon der FeFo i en domstol blir tvunget til å gi fra seg eiendomsrett mot erstatning. Nå må energiminister Terje Aasland på banen og forsikre om at det ikke er aktuelt for staten å ekspropriere fra Finnmarkseiendommen, sier Marhaug.

«FeFo tok initiativet til etableringen av Finnmark Kraft AS for å sikre lokal kontroll



Stortingsrepresentant: Sofie Marhaug er energipolitisk talsperson i Rødt. Foto: Ihne Pedersen.

på vindkraftressursene og at verdiskapingen skulle komme Finnmark til gode. Lokal kontroll innebærer bl.a. at reindriften og lokalsamfunnets interesser ivaretas på en god måte,» skriver FeFo i en pressemelding.

– Det er 20.000 rein som beiter innenfor kommunegrensene i dag, og FeFo nevner eksplisitt hensynet til reindriften i sitt avslag. Vi kan ikke havne en situasjon der staten på nytt eksproprierer for å bygge vindkraft som potensielt er i strid med menneskerettighetene våre. Det har staten bidratt til før og det kan vi ikke gjenta, sier Marhaug.

– Alle skal ha råd til helsehjelp

– Rødt vil kutte i egenandelene på helse og begynne innføring av gratis tannhelse, sier helsepolitisk talsperson i Rødt, Seher Aydar.

– Økende forskjeller gir utslag i helsa vår. Det er dyrt å være syk, og folk som har dårlig råd har både dårligere helse og dårligere tilgang på helsetjenester. I en tid hvor alt i samfunnet blir dyrere og stadig flere får dårligere råd, må vi hindre at folk blir nødt til å droppe tannlegebesøk eller annen nødvendig helsehjelp på grunn av økonomi, sier Aydar.

– Derfor har vi prioritert helse høyt i vårt alternative statsbudsjett. Vi ønsker å vise at det er fullt mulig å gjøre det enklere og billigere for folk. Rødt går inn for å senke grensa for frikort med over 1 000 kroner. Det betyr at en betaler maks 2000 kroner for å oppnå frikortgrensa. Dette vil gi billigere helsehjelp til rundt 1,5 millioner mennesker.

– Vi mener også at det er et problem at barn må betale egenandeler i helse fra 16 år, og går inn for å øke betalingsfritaket for barn til 18 år. Vi vil også kutte i ikke møtt-gebyret.



Stortingsrepresentant: Seher Aydar er helsepolitisk talsperson i Rødt. Foto: Ihne Pedersen.

– Ikke minst vil vi sette i gang første trinn i en tannhelsereform ved å innføre 40 prosent refusjon over et egenandelstak på 2 500 kroner. Vi setter av mer enn 3 milliarder kroner til dette i vårt budsjett. Målet er å likestille tannhelse med andre helsetjenester i løpet av fire år. Tennene er en del av kroppen og det er ingen god grunn til at tannhelse ikke skal fungere på lik linje med andre helsetjenester, sier Aydar.



Vil ha Norge ut: Rødt vil ha slutt på norske investeringer i Israel. Foto: Annabelle Shelmer/CC.

Vil ha Oljefondet ut av Israel

– Vi må gjøre det samme som vi gjorde da Russland invaderte Ukraina, nemlig å instruere Norges Bank til å fryse investeringene og lage en plan for raskt nedslag, sier Rødt-leder Marie Sneve Martinussen.

Statens pensjonsfond utland, bedre kjent som Oljefondet, hadde ved utgangen av 2022 investert over 13 milliarder kroner i israelske selskaper. I tillegg hadde fondet israelske statslån på 4,7 milliarder kroner. Rundt 0,1 prosent av Oljefondet var da investert i totalt 70 israelske selskaper. Nå krever Rødt at Norge selger seg ut.

– Regjeringa har selv slått fast at Israel bryter folkeretten i sine voldsomme bombeangrep og blokade av Gaza. Og Vedum demonstrerte jo i februar 2022 at regjeringa har mulighet til å instruere Norges Bank, da de sørget for at Oljefondet frøs investeringene i Russland.

Martinussen viser til at både sanksjonsloven og sentralbankloven gir regjeringa anledning til å instruere Norges Bank.

– Utenriksminister Espen Barth Eide har



Rødt-leder: Marie Sneve Martinussen. Foto: Ihne Pedersen.

vært tydelig på at vestlige land ikke kan ha en dobbeltmoral der vi behandler folkerettsstridige angrep mot europeere på en annen måte enn for eksempel palestiner, sier Martinussen.

Rødt har også fremmet forslag om en utvidet pakke med sanksjoner mot Israel. Pakken inkluderer forslag om å hindre at norske våpen og våpenkomponenter skal havne på israelernes hender, samt en internasjonal toveis våpenembargo mot Israel, forbud mot kjøp av varer fra Israels militærindustri og frysing av frihandelsavtalen med Israel.

Stemte ned Rødts forslag om å anerkjenne Palestina

Til tross for et rekordstort engasjement blant folk, ville stortingsflertallet ikke være med på Rødts forslag om å anerkjenne Palestina nå.

Rødts forslag om å anerkjenne Palestina, slik 138 av FNs 193 medlemsland gjør, fikk bare stemmene til Rødt, SV, MdG og Venstre. Dette til tross for et rekordstort engasjement både i gatene og på sosiale medier. Mer enn 85 000 skrev under på Palestinakomiteens opprop til støtte for forslaget. Fra før av har kravet om anerkjennelse støtte fra blant andre Norsk Folkehjelp og LO.

– At Arbeiderpartiet, som har programfestet at de støtter opprettelsen av en palestinsk stat, ikke skjønner at nå er riktig tidspunkt for å anerkjenne Palestina er utrolig skuffende, sier Ylva Holm-Torsteinson, leder i Internasjonalt utvalg i Rødt.

– Kravet om anerkjennelse har bred støtte i solidaritetsbevegelsen. Palestinerne ønsker det selvsagt, men det har også støtte i Israel. Da forslaget om anerkjennelse av Palestina skulle behandles i det danske parlamentet ba 660 israelere danske politikere om støtte anerkjennelsen. Oppropet var ledet av Dr. Alon Li'el, tidligere direktør i det



Leder i Internasjonalt utvalg i Rødt: Ylva Holm-Torsteinson. Foto: Nima Taheri.

israelske utenriksdepartementet.

– Nå er det avgjørende at verdenssamfunnet sørger for at vi ikke vender tilbake til den samme fastlåste situasjonen med okkupasjon, blokade og stadig nye israelske bosetninger på palestinsk jord når krigen i Gaza en dag er over. Da må spørsmålet om anerkjennelse hentes fram igjen, sier Holm-Torsteinson.



Dødbringende: Israel har skaffet seg 1800 rakettkastere av typen M141, produsert av det norske selskapet Nammo. Foto: Nammo.

LO fordømmer norske våpen i Israel

1800 rakettkastere av typen M141, produsert av norskeide Nammo, har blitt sendt til Israel via USA. Dermed kan norske våpen potensielt bli brukt i brudd på folkeretten og i drap på sivile i Gaza. Det fordømmer LO på det sterkeste.

– Det holder ikke å si at Nammo ikke driver med politikk. Våpen er politikk, og det ligger klare retningslinjer for hvordan en skal handle med våpen, sier Liv Tørres, leder i LOs internasjonale avdeling til Klassekampen.

– Fra LOs side er vi krystallklare på at dette er uakseptabelt og at bedrifter også har et ansvar. De kan ikke unndra seg dette. Det finnes internasjonale retningslinjer fra FN, og vi har åpenhetslover i Norge som gir ansvar for «due diligence».

Også Amnesty reagerer på at norske våpen har blitt sendt til Israel under krigen.

– Formelt kan man si regelverket følges, men den norske staten er majoritetseier i Nammo. Både norske myndigheter og Nammo har et selvstendig ansvar for å forhindre folkerettsbrudd, sier Gerald Folkvord, politisk rådgiver i Amnesty til Klassekampen.



Opprører: Fra en demonstrasjon i Berlin i 2013. Foto: Marco Fieber/CC BY-NC-ND 2.0.

Russland forbyr LHBT+-bevegelsen

Høyesterett i Russland besluttet 30. november at den internasjonale LHBT+-bevegelsen skal defineres som en ekstremistisk organisasjon. Det betyr at all organisert virksomhet for skeive blir forbudt. Avgjørelsen er den siste i rekken av restriksjoner på uttrykk for seksuell legning og kjønnsidentitet i Russland.

Moskva innførte før OL i 2014 en lov mot «propaganda» om skeive til barn. I desember 2022 ble denne loven skjerpet til å gjelde slik propaganda mot alle. Dette er i tråd med en rekke uttalelser fra president Vladimir Putin under Ukraina-krigen om at Russland er en garantist for «familieverdier» og at skeive aldri skal få de samme rettigheter som i Vesten.

– Det har blitt dramatisk verre for skeive i Russland de siste par årene. Vi frykter at dette i praksis gjør at alle skeive blir betraktet som kriminelle. Folk er veldig redde, sier Mina Skouen i Helsingforskomiteen til VG.

– Jeg skal absolutt ikke bagatellisere «propaganda-loven», men dette er langt mer alvorlig fordi det skal inn i straffeloven. Vi går fra bøter til fengselsstraffer, sier Skouen.

Annonse:



Gi en julegave til Rødt Nytt

Vipps til #10303 eller bruk kontonummer 7874.05.56478

Hver utgave av Rødt Nytt deles ut på gater og torg over hele landet. Men å lage avis er dyrt. Derfor ber vi ydmykt alle mottakere om et lite bidrag, så vi kan fortsette å spre informasjon om kampen mot Forskjells-Norge. Dersom du ønske å støtte avisa kan du donere en valgfri sum til kontonr: 7874.05.56478. Intet bidrag er for stort, intet for lite!

RØDT.NO/RODT-NYTT

Hva skjer?

5. desember

Fortellinger om familiefattigdom

Redd Barna-huset, Bøkkerveien 2, Oslo. reddbarna.no

7. desember

Sosialpolitisk kafé: Boksamtale med Anna-Sabina Soggiu

Robin Hood-huset, Magnus Barfots gate 22, Bergen. robinhoodhuset.no

11. desember

LOs julepatrulje

Hele landet. lo.no

20. desember

Førjulsconcert med Ohnesorg til inntekt for Norwac

MIR, Toftes gate 69, Oslo. plateselskapetno13.no

24. - 26. mai

LOs organisasjonskonferanse

Landsmøte i Rødt og koferanse, Oslo. roedt.no

Tips oss om aktuelle arrangementer! Send en e-post til info@roedt.no.

Annonse:

Nødhjelp til Gaza



Du kan støtte det livreddende arbeidet til Norwegian Aid Committee (Norwac) på kontonummer: 1506.99.02488 (merk donasjonen med «Nødhjelp Gaza») eller på vipps: 126863.

Annonse:

Studiebok:

Forstå for å forandre

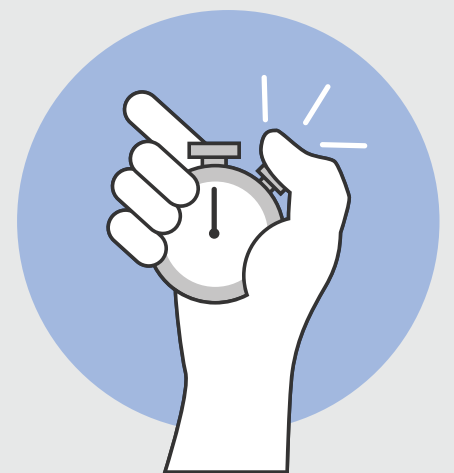
KUN 95,-

FORSTÅ for å FORANDRE

Bestill på: marxisme.no

Annonse:

Har du sett Rødts mest populære videoserie?



Tid for tall

Rødt-leder Marie Sneve Martinussen gir deg de ferskeste tallene - hver søndag



Scan QR-koden med mobilen din for å se på Youtube

Bli medlem i Rødt!

Send sms med «Rødt [navn] [din e-post] [din adresse]» til 2090 eller se roedt.no/bli-medlem



fb.me/roedt



[@rauddt](https://twitter.com/rauddt)



[@stemroedt](https://www.instagram.com/stemroedt)

Følg oss i sosiale medier for å oppdage mer om Rødt, få svar på det du lurer på og dele med vennene dine.

